

**Midtre Nordland
nasjonalparkstyre**

Forenklet besøksstrategi

Dypen naturreservat

Midtre Nordland nasjonalparkstyre

Innhold

1. Innledning.....	3
2. Kunnskapsgrunnlag.....	4
2.1 Sårbare naturverdier	4
2.2 Den besøkende.....	6
2.3 Reiseliv og opplevelser i og rundt Dypen.....	7
2.3.1 Saltfjellet hotell Polarsirkelen.....	7
2.3.2 Lønsdal jernbanestasjon	7
2.3.3 Bodø & omegn turistforening - Lønsstua og T-merket stinett.....	8
2.3.4 Nordlandsruta.....	8
2.3.5 Graddis fjellstue	8
2.3.6 E6	9
2.3.7 Saltfjell reinprodukter.....	9
2.3.8 Dypendronninga.....	9
2.4 Reindrif.....	10
2.5 Kulturminner.....	10
2.6 Kunnskapsmangel.....	11
3 Mål og strategiske grep	11
3.1 Mål med besøksforvaltning.....	11
3.2 Strategiske grep	11
4 Tiltaksplan	14

Dato: 26. mai 2021

Forsidebilde: Inge S. Ingvaldsen, MNNPS

Midtre Nordland nasjonalparkstyret

1. Innledning

Dypen naturreservat ble først vernet som barskogreservat etter naturvernloven 21. desember 2000. Etter revisjon av forskrifter for verneområdene på Saltfjellet ble Dypen vernet på nytt etter naturmangfoldloven 16. oktober 2020. Dypen er vernet med følgende formål:

Formålet med vernet er å bevare et område som inneholder en bestemt type natur i form av en relativt lite påvirket forekomst av furuskog med dens typiske plante- og dyreliv, og som har betydelige forekomster av tørrgadd og læger.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle disse. Naturreservatet anses som velegnet til å øke sin verneverdi

Den største verneverdien i Dypen naturreservat er uten tvil den gamle furuskogen. Naturverdiene knyttet til denne er unike på landsbasis. Særlig sjelden er den store mengden død ved, noe som trekkes frem i naturkartlegginger fra Dypen. Furskogen i Dypen regnes som en av de mest verdifulle gamle furuskogene i Nordland.

Selv om man kan se spor etter hogst i stort sett hele naturreservatet, har dette skjedd med ulik intensitet i ulike områder, men ikke mer intensivt enn at skogen kan karakteriseres som naturskog. Det er en lokalitet med gammel, velutviklet sandfurskog helt sør i Dypen. Naturtypen er sjelden på landsbasis. Det er også et avgrenset område i naturreservatet som har karakterer som genuin urskog, med svært mange gamle trær som er opp mot 500-600 år gamle. Her er det naturligvis ikke funnet spor etter hogst. Selv om det er et relativt lite område, vektlegges det likevel tungt i verdisetningen av den gamle furuskogen.

På grunn av de store verdiene knyttet til gammelskogen, er bålbrekking regulert i Dypen naturreservat. Bålbrekking ansees per i dag for å være den største trusselen mot verneformålet. Det er to årsaker til dette: fare for skogbrann, og død ved benyttes til bålved (tyri). Det er derfor kun tillatt å brenne bål med medbrakt brensel på snødekt mark eller på faste, merkede bål plasser med medbrakt eller utplassert brensel.

Dypen er et lett tilgjengelig naturreservat. Fra parkeringa ved E6 er det 70 meter inn i naturreservatet. I umiddelbar nærhet ligger også Lønsdal hotell (ikke i drift per mai 2021), DNT sin åpne hytte Lønsstua og Lønsdal jernbanestasjon. I området vest for Lønselva ligger det i tillegg rundt 200 private hytter, og hyttefolket bruker Dypen som utfartsområde. Det er satt i gang et prosjekt med å øke fokuset på Nordlandsruta, som går gjennom Dypen naturreservat. Til tross for nærhet til vei, hytter, hotell, jernbane må man krysse Lønselv for å komme seg inn i Dypen. Besøkende kanaliseres i all hovedsak over hengebrua nedenfor Lønsstua. Tidligere var det stokkebru over Viskisbekken helt nord i Dypen. Denne ble tatt av flom i 2010. Det har kommet innspill om å bygge opp igjen denne stokkebrua. Det er også ei bru over Dypenåga sør i naturreservatet. Denne brukes stort sett bare i forbindelse med elgjakt, og har liten innvirkning på besøkstrykket i naturreservatet.

Midtre Nordland nasjonalparkstyret

Om vinteren legger det seg ofte is på elva, og besøkende kan da komme seg inn i Dypen fra ulike hold. Likevel bruker majoriteten hengebrua ved innfallsporten til naturreservatet. Vinterbruk er først og fremst en utfordring for reindrift, men det fyres bål også oppå snøen.

Målet med denne besøksstrategien er å beskrive hvordan man best kan ivareta de sårbare natur- og verneverdiene i Dypen naturreservat samtidig som man legger til rette for at de besøkende skal få en god opplevelse av naturreservatet. Den største utfordringen i Dypen er skade og ødeleggelse på den gamle furuskogen i forbindelse med vedsanking, bålrensing og treklatring. Det er etablert én bål plass i Dypen ved stien langs Lønselva. De siste årene er det kjørt ut bål ved til den etablerte bål plassen i håp om at besøkende benytter seg av denne.

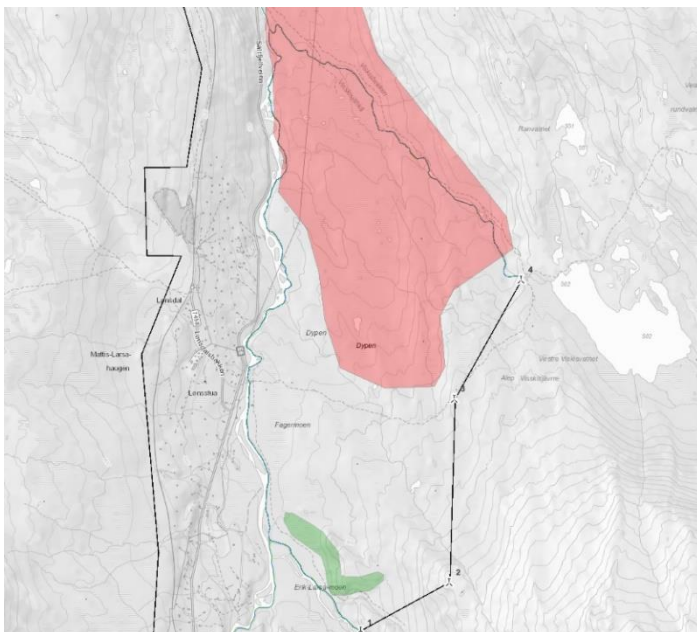
Dypen er et naturreservat, som med sin nærhet til hotell, jernbane og E6 egner seg som utgangspunkt for naturveiledning/naturguiding og formidling om gammel furuskog, læger, gadd, sopp, insekter og de økologiske prosessene som hører til en slik naturkvalitet. I tillegg er det naturtyper som er relativt robuste mot økt besøk, gitt at man klarer å håndtere bålrensing i området. Kryssing av E6 kan føre til skumle trafikksituasjoner, og økt besøk bør også forutsette at man jobber for en bedre kryssing av E6. Særlig bør dette aktualiseres når ny E6 planlegges forbi Dypen naturreservat.

2. Kunnskapsgrunnlag

Kunnskapsgrunnlaget i besøksstrategien deles inn i sårbare naturverdier, den besøkende, reiselivet i området, reindrift og kulturminner. Kunnskapshull er også lagt inn under dette kapitlet.

2.1 Sårbare naturverdier

I Dypen har det i nyere tid blitt gjennomført to omfattende naturtypekartlegginger: «Naturtypekartlegginger på Saltfjellet 2010 – Biofokus» og «Naturverdier for Innervassdalen 2018 – Biofokus».

Bilde 1 Naturtypekartlegging i Dypen. Rosa felt: Gammel furuskog med A-verdi. Grønt felt: Kalkskog (sandfuruskog) med B-verdi. Nordlandsatlas.no.

Midtre Nordland nasjonalparkstyret

I forbindelse med disse naturtypekartleggingene er det registrert en rekke sjeldne arter. Det er mange naturskogarter knyttet til gammel levende og død furu. Det er sopparter som dominerer i disse registreringene.

Tabell 1: Antall rødlistearter kartlagt av Biofokus i 2010:

	Nær truet	Sårbar	Sterkt truet
Sopp	9	1	1
Mose	1		
Lav	7	2	
Insekt	1	1	

Bilde 2 Tørrgadd i Dypen. Foto: Inge S. Ingvaldsen, MNNPS

Soppmyggarten *Exechiopsis forcipata* ble kartlagt av Tjærandsen i 2019. Denne arten er kun kjent fra noen få lokaliteter på landsbasis, og regnes som sårbar på rødlista.

Dypen har også bestander av lirype (NT) og andre hønsefuglarter, og det er sannsynlig at det er både orrfugl- og storfuglleiker i naturreservatet. Dypen inngår også i faste revir for jerv (EN) og gaupe (EN). I tillegg finner vi vanlige pattedyrarter som elg, hare, mår og rev for å nevne noen.

Bilde 3 Tiurbæsj i Dypen. Foto: Inge S. Ingvaldsen, MNNPS

Midtre Nordland nasjonalparkstyret

2.2 Den besøkende

Det er tre tydelige stier i området:

- DNT-sti gjennom naturreservatet (øst-vest), Nordlandsruta.
- Stien inn til Dypendronninga og videre sørøstover langs Dypenåga.
- Sti inn fra Viskisbekken i nord.

Bruken av naturreservatet begrenser seg i stor grad til disse stiene.

I 2017/2018 ble det gjennomført en brukerundersøkelse for verneområdene på Saltfjellet. Det ble samlet inn 264 svarskjema i kassen ved hengebrua til Dypen. Brukerundersøkelsen viser at 85 % av de besøkende er på dagsturer i Dypen, og at 21 % hadde barn med i følge. Andelen barn er veldig høy. Dypen er også den innfallsporten rundt Saltfjellet med færrest andel høypurister. Ut fra disse resultatene vil trolig tilretteleggingstiltak som bålplasser og vedskjul treffe den besøkende godt.

I 2014 ble det gjennomført ferdselsregistrering i Dypen naturreservat. Telleren sto på stien mellom Lønsdal og Nedre Viskisvatn, like før stien går ut av furuskogen. I perioden 19. juni til 3. oktober var det 1620 passeringer. Dersom alle går inn og ut av området samme vei så tilsvarende dette 810 gjester, men vi vet at en del går videre over fjellet, så det blir vanskelig å si eksakt hvor mange besøkende det var, men det må være et sted mellom 810 og 1620. Det var flest passeringer i august: 738. Det er verdt å merke seg at telleren sto på DNT-stien. De som besøkte Dypendronninga ble ikke registrert.

Ved Dypendronninga er det satt ut ei trimpostkasse i regi av Saltdal kommune. I perioden 2018 frem til i dag har det vært 249 innskrivinger i boka. Noe som er et beskjedent antall i denne sammenhengen.

De besøkende i naturreservatet kan deles inn i fire grupper:

Lokale og hyttefolk på dagstur

Området er mye brukt av lokale innbyggere i Saltdal kommune (inklusive hytteeiere i Lønsdalområdet). Dypendronninga er et vanlig turmål blant denne gruppen. Det er også flere skoleklasser i Saltdal kommune som årlig har en klasseset fra Lønsdal til Junkerdal.

Jegere

Dypen inngår i jaktfelt Lønsdal. Dette er et stort elgvald i areal, men mye av dette er høyfjell. I dette jaktfeltet foregår mye av jakta i og rundt Dypendalen. De to foregående jaktseongene har halvparten av elgene blitt skutt i Dypendalen.

Naturreservatet benyttes også av småviltjegere. I selve reservatet jantes mest storfugl og orrfugl, men det er gode jaktområder for rype utenfor. En del jegere følger stien gjennom Dypen for å komme til rypeterreng øst for naturreservatet.

Fiskere

Viskisvatnene i Saltfjellet landskapsvernområde er kjente fiskevatn lokalt. Fiskerne bruker den T-merka-stien gjennom naturreservatet. Det fiskes også en del i Viskisbekken, og noen fiskere vandrer langs vassdraget opp til Viskisvatnene.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre

Forbipasserende

DNT-stien, Nordlandsruta, krysser Dypen naturreservat og på den måten får området også en annen type besøkende som bare går rett igjennom verneområdet. I tillegg vil det være noen forbipasserende langs E6 som benytter området til korte turer noe brukerundersøkelsen langt på vei indikerer.

Bilde 4 Brukerundersøkelse 2017. Svarkasse ble satt ved inngangen til Dypen naturreservat. Foto: Sigrid E. Lium - MNNPS

2.3 Reiseliv og opplevelser i og rundt Dypen

I Saltdal er det etablert et bedriftsnettverk for å se på mulighetene for å øke sysselsettinga knyttet til reiseliv og turisme i kommunen. Flere av bedriftsnettverkets medlemmer har tilknytning til Dypen naturreservat, og det har vært drøftet muligheten for å ha guidede turer i området. Her oppsummeres de viktigste aktørene og attraksjonene i og rundt Dypen.

2.3.1 Saltfjellet hotell Polarsirkelen

Saltfjellet hotell Polarsirkelen er et ærverdig gammelt høyfjellshotell som ligger på Lønsdal. Det ble åpnet 1. januar 1957 på et tidspunkt der Lønsdal var endestasjonen på Nordlandsbanen. Hotellet har 50 hotellrom til utleie og har tradisjonelt sett vært et viktig utfartssted for turer i området. I senere tid har hotellet slitt med stort etterslep på vedlikehold og det har vært lite lønnsomhet i hoteldrift. Noe som har ført til hotellet har vært stengt de senere årene, men det er stadig planer om oppgradering og modernisering. Dersom man igjen får drift på Saltfjellet hotell vil dette ha en sentral beliggenhet for turer i Dypen og det går an å utvikle opplevelser rundt besøket i naturreservatet.

2.3.2 Lønsdal jernbanestasjon

Midtre Nordland nasjonalparkstyret

Lønsdal stasjon ligger 1 km fra Dypen og besøkende fra hele landet er kun en togtur unna naturreservatet. Ifølge brukerundersøkelsene er det en relativt stor gruppe som kommer med tog til Lønsdal for så å vandre videre derfra. De fleste vandrer vestover inn i Saltfjellet landskapsvernområde mot Kjemågvatnet og Steindalen. Skulle derimot Dypen bli et kjent utfartssted, utover kommunens grenser, vil togstasjonen bli viktig for logistikk og infrastruktur rundt reservatet.

2.3.3 Bodø & omegn turistforening - Lønsstua og T-merket stinett

Bodø & omegn turistforening sin hytte: Lønsstua, ligger 600 meter fra Dypen naturreservat.

På grunn av dens nærhet til E6 og jernbanestasjon er Lønsstua en av BOTs mest populære hytter (kun Gjølentunet har flere overnattinger), og den mest populære fjellhytta. I perioden 2011 - 2019 var det mellom 940 og 1478 overnattinger, med et gjennomsnitt på 1217 overnattinger per år. Dette kan overføres til tre gjester i snitt per dag gjennom hele året. Lønsstua har 21 sengeplasser fordelt på to bygg, noe som gjør den aktuell for større grupper for eksempel skoleklasser. Gjester på Lønsstua benytter seg ofte av turistforeningens rødmerkede turstier i området. Enten som utgangspunkt for dagsturer i nærområdet eller vandringer til neste hytte / inn i fjellheimen. Begge disse besøksmønstrene angår Dypen. Fra Lønsstua går det rødmerkede T-stier både østover, vestover og nordover, noe som gir hytta en sentral beliggenhet i BOTs turløypenett.

2.3.4 Nordlandsruta

DNT-stien østover fra Lønsdal går gjennom Dypen naturreservat, forbi Vestre Viskisvatnet, før den deler seg. Den ene stien går ned til Junkerdal turistsenter mens den andre går ned til Graddis fjellstue. Sistnevnte er en av delstrekningene på Nordlandsruta. Nordlandsruta ble i 1988/1989 etablert som en vandrerute gjennom Nordland fylke og Sverige, fra Bjørnfjell til Børgfjell. Ruta passerer 26 DNT-hytter og 14 turistbedrifter. Satsninga på Nordlandsruta dabbet av på midten av 90-tallet, men i 2017 ble det satt i gang et forprosjekt for å få vandreruta frem i lyset igjen. I 2020 tok Salten friluftsråd prosjektlederansvaret for prosjektet, og det jobbes nå med å løfte frem Nordlandsruta. Sekretariatet for Midtre Nordland nasjonalparkstyret er med i styringsgruppa for prosjektet. Styret vedtok i styresak 63/2016: «Midtre Nordland nasjonalparkstyret er positiv til å bidra i et samarbeid om økt fokus på Nordlandsruta. Nordlandsruta skal implementeres i besøksstrategien(e) som ei vandrerute som berører flere nasjonalparker og verneområder. Vandrerutene skal i besøksstrategien ha tettere oppfølging i forhold til brukerundersøkelser, status på bevaringsmål og kartlegginger».

Nordlandsruta er delt opp i 8 delstrekker. Lønsdal er startpunkt for to av delene: Over Saltfjellet (Del 4) og Gjennom Junkerdalen (Del 5).

2.3.5 Graddis fjellstue

Graddis fjellstue er Saltdals eldste turistbedrift, og var et sentralt stopp- og overnattingsted for handelen mellom Norge og Sverige. Den første bebyggelsen på turiststasjonen sto ferdig i 1867, og i 1872 ble det reist ei fjellstue av staten. Nåværende fjellstue sto ferdig i 1951.

Graddis fjellstue har ikke noen sentral beliggenhet til Dypen naturreservat, men man forventer økt trafikk mellom Graddis og Lønsdal som følge av økt fokus på Nordlandsruta, og

Midtre Nordland nasjonalparkstyret

generell økning i turismen i årene som kommer. Turer mellom Lønsdal og Graddis kan da tenkes å bli et populært tilbud i fremtida.

Det er også planer om å restaurere den gamle kjerreveien mellom Graddis og Sverige, slik kan det tenkes at Graddis fjellstue i årene fremover vil bli en sentral reiselivsbedrift for vandringsgjennom Dypen.

2.3.6 E6

Ferdselsåra mellom nord og sør trenger kanskje ingen nærmere beskrivelse. Bare i uke 29 i 2020 passerte det 31 369 biler på Saltfjellet. Dersom Dypen blir mer synliggjort gjennom besøksstrategien kan det forventes at det kan bli en stor økning av besøkende i naturreservatet.

2.3.7 Saltfjell reinprodukter

På Lønsdal ligger familiebedriften Saltfjell Reinprodukter. De har et eget produksjons- og nedskjæringsanlegg der de viderefører lokalt reinkjøtt. De har også tatt imot grupper med besøkende og informert om samisk kultur og mattradisjon. Det jobbes nå med å lage slaktehall slik at de kan slakte og selge egne reinsprodukter.

2.3.8 Dypendronninga

Dypendronninga er den mest besøkte «attraksjonen» i Dypen naturreservat. Dypendronninga er en gammel furu som ruver i terrenget. Dette har vært et populært besøksmål for lokalbefolkninga i Saltdal, og mange gjester på Saltfjellet hotell har fått turen inn til Dypendronninga anbefalt. Furu døde i tidsrommet 2017-2020 men står fortsatt og vil være en attraksjon ennå i noen desennier.

Bilde 5 Tre forvaltere trengs det til å holde rundt Dypendronninga. Foto: Oskar N. Pettersen - MNNPS

Midtre Nordland nasjonalparkstyret

2.4 Reindrift

Saltfjellet reinbeitedistrikt er Nordlands største distrikt. De har et øvre reintall på 3500 dyr og distriktet strekker seg over 6985 km².

Dypen naturreservat ligger sentralt i distriktet, særlig tatt i betraktning at mange utøverne er bosatt / har hus på Lønsdal, like vest for Lønselva fra Dypen. Her har reindriften reinhager og det står generelt mye rein i området.

Dypen er særlig viktig som vinterbeite, og i år som 2021 med lite snø har reinen kunne gått i dette området gjennom hele vinteren. Ferdslen i områder hvor reinen befinner seg fører ofte til at dyra trekker og mister beiteroen. Nærheten til E6 og jernbane gjør at forstyrrelser mens dyra står i Dypen potensielt kan få store negative virkninger. Faren for påkjørsler øker i år med mye snø og dårlige beiteforhold i fjellet. Reinbeitedistriktet har jobbet mye med denne problemstillingen over mange år, og det er ikke ønskelig å legge til rette for aktiviteter som vil forstyrre beitedyra vinterstid. Dypen har blitt mye brukt av samisk reindrift i lang tid, og aktivitet kan spores helt tilbake til 1000 år e.kr.

2.5 Kulturminner

Dypen er svært rikt på kulturminner. De aller fleste er fredede samiske kulturminner, men det er også en god del kulturspor etter skogsdrift i området.

Den samiske reindriftnomadismen gikk i en øst-vest-retning mellom Norge og Sverige, og Dypendalen var sentral i dette trekket. Samene ankom Dypen på våren og reinen kalvet i området. Det er registrert 29 árran (ildsted) i Dypen og åtte árran like sør for Dypenåga. Dette tyder på at samene bodde i dette området når reinen var på vårbeitet på norsk side. Området var ikke bare viktige vårbeiter, men også for samenes høsting av furuas innerbark, som ble benyttet til en rekke formål. Samene høstet av de gamle furuene, men de kunne ikke hugge disse da de ble ansett som hellige etter at de ble høstet av. Dypen har en stor tetthet av barktatte furuer som alle er svært gamle.

Bilde 6 Samisk barktaking på en gammel furu i Dypen naturreservat. Foto: Inge S. Ingvaldsen, MNNPS

Midtre Nordland nasjonalparkstyre

Det er også spor etter skogdrift, og i deler av naturreservatet er hogstpåvirkningen påfallende stor. Særlig i området rundt Fagermoen. Det ble også produsert betydelig mengde tjære i Dypen. Det er anslått at bare i 1917 gikk det over 70 000 kg tyrived, tilsvarende 150 liter tjære, noe som forutsetter at det ble hogd store mengder tjæreholdig ved. Den største tjæremila i Saltdal ligger i Dypen naturreservat.

2.6 Kunnskapsmangel

Det er områder i Dypen der det ikke er gjort kulturminneregistreringer. Det skulle også vært gjennomført artskartlegginger knyttet til insektsfaunaen i Dypen, og supplerende kartlegginger på sopp og lav. Dette er dårlig kartlagt til tross for store gammelskog-verdier. Det kunne også vært interessant å gjennomføre en datering av Dypendronninga. I forbindelse med at Nordlandsruta nå får økt fokus er det ønskelig å opprette et bevaringsmål som ser på stislitasje.

3 Mål og strategiske grep

3.1 Mål med besøksforvaltning

Mål for verneverdiene

Verneverdiene skal ikke forringes. Spesielt viktig er det at død ved ikke blir rørt. Dette gjelder både døde greiner og kvister på levende trær og død ved som ligger på bakken.

Mål for de besøkende

Samtidig som verneverdiene skal ivaretas skal det også tilrettelegges for at de besøkende som bruker området i dag skal få en god opplevelse av verneområdet. Tilretteleggingen knyttes til t-merket-sti gjennom Dypen og merket sti til Dypendronningen.

De største utfordringene i naturreservatet knyttes til bålrensing. Med god tilrettelegging i form av bålplasser og ved samt økt informasjon, vil ikke verneformålet forringes selv om antall besøkende øker. De besøkende skal ikke belaste reindrifta i området, mer enn de gjør i dag.

3.2 Strategiske grep

Tilrettelagte bålplasser

I 2019 ble det etablert en bålplasse på stien ved Dypendronninga. Vernebestemmelsene sier at bålrensing skal skje på faste, merkede bålplasser med medbrakt eller utplassert brensel. Det er ønskelig å etablere en til bålplasse langs T-merket-sti i naturreservatet.

De tilrettelagte bålplassene må etableres der det ikke er fare for spredning av brann. Det må også være enkle benker ved bålplassen. Det bør også være vedstativ med tilkjørt bjørkeved. Det må også være informasjon om død ved og bålrensing ved innfallsporten og ved bålplassene. Det finnes en provisorisk informasjonsplakat i dag som må oppdateres etter nye retningslinjer i merkevaren for Norges nasjonalparker.

Midtre Nordland nasjonalparkstyret

Bilde 7 Tilrettelagt bål plass ved Lønselva. Foto: Inge S. Ingvaldsen, MNPS

Temaplakater/ informasjonsskilt ved parkering

Det er et generelt behov for nye skilt og temaplakater i og ved Dypen naturreservat, særlig for å informere om bålbestemmelsene og de verdiene som er knyttet til gammelskogen. Det er gjort noen forsøk på å sette opp skilt og informasjon, men disse er gamle og mangelfulle og samsvarer ikke med merkevaren «Norges nasjonalparker». Det er også et poeng at besøkende bli opplyst om bålrestriksjonene før de går ut på tur. Temaplakaten er allerede under utarbeidelse og kan settes opp allerede i 2021. Midtre Nordland nasjonalparkstyret forvalter tre naturreservat og én nasjonalpark med samme utfordringer. «Ikke fyr den gamle fur» har vi valgt å kalle informasjon- og tilretteleggingsprosjektet som gjelder for alle disse verneområdene. Tekst og bilder blir relativt like, men det blir egne kart for hvert enkelt verneområde.

For naturreservatene i Øvre Saltdal er det også laget portalskilt i malmfuru. Disse er også ferdige og kan settes opp i 2021.

Vi ønsker å flytte informasjonstavlene ut fra naturreservatet, og at det etableres en innfallsport på vestsida av hengebrua som krysser Lønselva (bilde 4). Her ønsker vi å plassere både portalskilt og temaplakat allerede i 2021, i tillegg settes det av plass til å sette opp informasjonstavle i 2022. Innfallsporten skal ha benker og bål plass, slik at dette i seg selv blir en attraktiv plass å stoppe. Portalskiltet kan plasseres slik at det er vendt mot Dypen og Solvågtind, og kan i seg selv bli et populært «selfie-spot» uten at dette påvirker ferdselen inn i naturreservatet. Om vinteren skal innfallsporten «snø ned», i den forstand at den ikke skal være tilgjengelig for besøkende, og på den måten hindre økt trafikk i vintermånedene med hensyn til reindrifta i området.

Dypendronninga

Den mest besøkte «attraksjonen» i Dypen er Dypendronninga, en svært stor og gammel furu som er vel kjent i bygda. Det er en etablert sti og etablert bål plass i nærheten av dronninga. Det er ønskelig å få dette treet aldersbestemt, slik at dette kan benyttes i pedagogiske sammenhenger. Det legges til rette for at Dypendronninga kan besøkes gjennom opplevelsesturisme og skolebesøk.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre

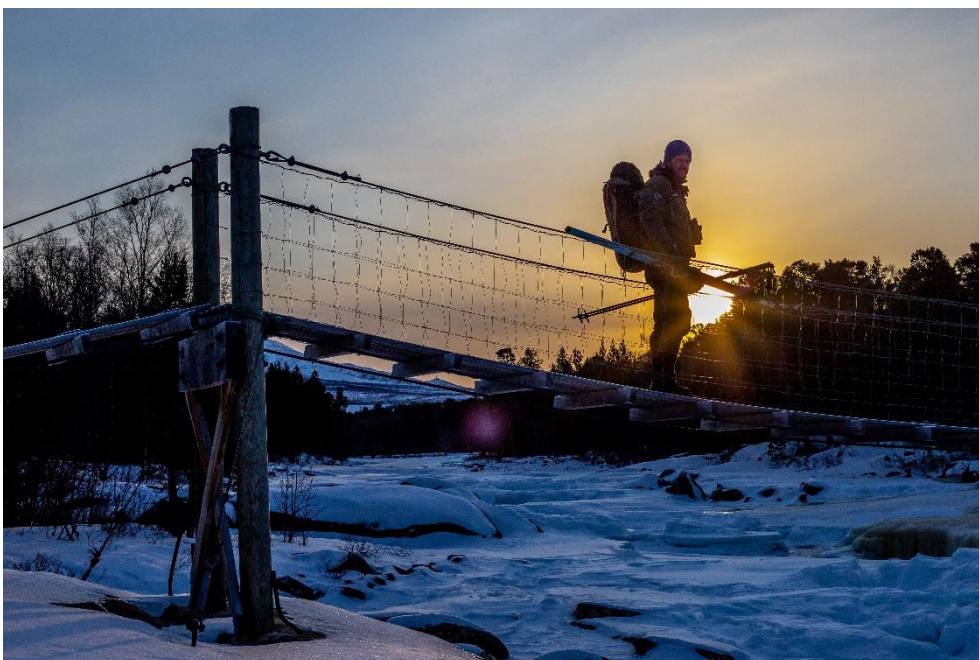
Ved å legge til rette for besøk til Dypendronninga vil andre store, gamle furuer, i Dypen og omkringliggende områder, bli skånet for besøk. Blant annet er det i besøksstrategien for Stor-Graddis naturreservat vist til at man ønsker å skåne de store furuene for økt besøk, og trekker frem Dypendronninga som et bedre sted å legge til rette for denne typen besøkende.

Stier

Både den T-merka-stien og sti inn til Dypendronninga kan ryddes dersom de blir blokkert av vindfall/kvist/gjengroing. Stammer kappes opp og legges ved siden av stien. Stien inn til Dypendronninga bør merkes bedre, særlig siste del hvor trimpostkassa er plassert. Stien inn til Dypendronninga fortsetter ut av reservatet og opp Dypendalen, men vi ønsker ikke økt tilrettelegging på stien etter Dypendronninga.

Tidligere var det sti over den flomtatte brua over Viskisbekken. Denne stien er i bruk av lokale fra Saltdal, og det har kommet innspill om å sette opp denne brua igjen. Stokkbrua leder folk inn i det mest sårbare i Dypen, hvor man finner den største tettheten av sjeldne arter. Stokkbrua bør derfor ikke gjenoppbygges. Selv om det er få som i dag går inn i Dypen herfra, er det mange veifarende langs E6 som stopper på parkeringsplassen ved Viskisbrua. Økt tilrettelegging i området kan trekke veifarende fra parkeringsplassen videre inn i Dypen naturreservat. Dette er ikke ønskelig på grunn av områdetets sårbarhet. Det er uansett mulig å gå stien nord for Viskisbekken, uten å måtte gå inn i naturreservatet. Denne stien går gjennom Saltfjellet landskapsvernområde. Den gamle furuskogen har også store verdier nord for Viskisbekken, og naturopplevelsen for de aller fleste besøkende vil være akkurat den samme som å lede folk inn i Dypen.

Ved å tilrettelegge kun to stier innen naturreservatet mener vi at også reindrifta vil få mer forutsigbarhet og bedre oversikt over hvor folk ferdes i naturreservatet. Vinterstid er det vanskelig å styre ferdselen. Det er stort sett lokale brukere og hytteeiere fra Lønsdal som bruker Dypen som utfartsområde. Dette er en brukergruppe som ikke lar seg styre av besøksstrategi og besøksforvaltning, men vil benytte seg av skogene i Dypen som før det ble naturreservat.

Bilde 8 På tur hjem! Velkommen tilbake.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre

4 Tiltaksplan

Tiltak	Ansvarlig	Samarbeids- partnere	Gjennomføring
Utkjøring av ved og vedlikehold av vedstativ/ bålplass	Forvaltningsmyndighet	Statskog Fjelltjenesten	Årlig
Ny bålplass langs Nordlandsruta – sjekk av mulig plassering av ny bålplass.	Forvaltningsmyndighet	Statskog Fjelltjenesten	2021
Temaplakater bålbrekking: på bålplassen(e), og ved innfallsport	Forvaltningsmyndighet	Statskog Fjelltjenesten	2021
Innfallsport ved hengebrua	Forvaltermyndighet	Statskog Fjelltjenesten, Saltdal kommune	2021/2022
Skilting og merking av sti til Dypendroninga (retningsskilt)	Forvaltningsmyndighet	Statskog Fjelltjenesten	2022
Informasjonsplakat om Dypen ved hengebro	Forvaltningsmyndighet	Statskog Fjelltjenesten	2022
Insektkartlegging	Forvaltningsmyndighet	Nord universitet?	2023
Aldersbestemming av Dypendroninga	Forvaltningsmyndighet	Saltdal kommune	2022
Utfyllende sopp og lav-kartlegginger	Forvaltningsmyndighet	Nord universitet?	2023
Opprette bevaringsmål om stislitasje	Forvaltningsmyndighet	Statskog Fjelltjenesten	2022

**Midtre Nordland
nasjonalparkstyre**